



นโยบายการกำกับดูแลการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance) การประปาส่วนภูมิภาค ปี ๒๕๖๘

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence หรือ AI) กำลังเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว ด้วยความสามารถในการประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่และเรียนรู้จากประสบการณ์ ทำให้ AI เข้ามามีบทบาทสำคัญในหลากหลายภาคส่วน การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ในฐานะหน่วยงานสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและเป็นโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศที่สำคัญ (Critical Information Infrastructure - CII) ตระหนักถึงศักยภาพของ AI ในการยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ปรับปรุงการให้บริการ และเสริมสร้างความไว้วางใจจากประชาชน รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน

ปัจจุบัน เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อาจส่งผลกระทบและเผชิญกับความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านจริยธรรม ด้านความเป็นส่วนตัว ด้านความเป็นส่วนตัว และด้านความปลอดภัย กปภ. จึงได้กำหนดนโยบายการกำกับดูแลการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance) ดังนี้

๑. โครงสร้างการกำกับดูแลการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance Structure)

๑.๑ คณะกรรมการกำกับดูแลระบบสารสนเทศ ของ กปภ. ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกำกับดูแลการประยุกต์ใช้ AI (AI Governance Council) มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ขอบเขต ทิศทางการดำเนินงาน และกลยุทธ์การใช้งาน AI

๑.๒ คณะทำงานกำกับดูแลการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ พิจารณากลับกรองการประยุกต์ใช้ และการติดตามการใช้ AI ในองค์กร ประเมินผลจากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภัยคุกคาม และโอกาสจากการประยุกต์ใช้ AI

๒. กลยุทธ์ในการประยุกต์ใช้ AI (AI Strategy)

๒.๑ มองหาโอกาสในการนำ AI มาประยุกต์ใช้ เพื่อสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายของ กปภ.

๒.๒ กำหนดเป้าหมายในการประยุกต์ใช้ AI ตามลำดับความสำคัญ โดยพิจารณาจากประโยชน์ที่จะได้รับ ความพร้อมของ กปภ. หลักการจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ กำหนดแผนปฏิบัติงานในการประยุกต์ใช้ AI (AI Roadmap)

๒.๔ วิเคราะห์ความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประยุกต์ใช้ AI และมาตรการในการควบคุมความเสี่ยงที่เหมาะสม เพื่อควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในขอบเขตที่ยอมรับได้

๓. หลักการจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI Ethics)

๓.๑ การใช้งาน AI ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของ กปภ. และสอดคล้องตามภารกิจของ กปภ. เท่านั้น

๓.๒ ผู้บริหารและพนักงาน ต้องไม่ใช่ AI ในการสร้างเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย ฎระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมถึงไม่ทำให้เกิดความเสียหาย หรือนโยบายที่เป็นการลวงละเมิด หรือไม่เหมาะสม รวมถึงห้ามมิให้สร้างและแจกจ่ายเนื้อหาที่มีเจตนาบิดเบือน แสดงข้อมูลไม่ถูกต้อง หรือทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด

๓.๓ ผู้บริหารและพนักงาน ต้องไม่ใช่ AI ในการดำเนินการใด ๆ ให้กิจกรรมหรือบริการ ของ กปภ. หยุดชะงัก ระวัง ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้

๔. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ให้เป็นไปตามนโยบายและแนวปฏิบัติการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ กปภ. โดยต้องมีการเก็บรวบรวมใช้งาน หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็น ภายใต้วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และคำนึงถึงสิทธิของเจ้าของ ข้อมูล โดยมีข้อกำหนดในการใช้งาน AI โดยในกรณีที่ต้องใช้แอปพลิเคชันหรือบริการ ปัญญาประดิษฐ์ AI ร่วมกับข้อมูลภายในองค์กร ข้อมูลที่มีชั้นความลับ (เช่น รหัสผ่าน เอกสารสัญญา เอกสาร หรือหนังสือที่ประทับข้อความลับ เป็นต้น) ข้อมูลส่วนบุคคล เช่น รูปภาพบุคคล ชื่อ-สกุล หมายเลขประจำตัวประชาชน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล เป็นต้น) และข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว (เช่น สำเนาบัตรประชาชน ที่มีข้อมูลศาสนา ข้อมูลชีวภาพ ใบรับรองแพทย์ เป็นต้น) ผู้ใช้งานจะต้องใช้แอปพลิเคชันหรือบริการ ที่ได้รับการอนุมัติหรือจัดหาโดย กปภ. เท่านั้น

๕. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ

ให้เป็นไปตามนโยบายความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศและแนวปฏิบัติการใช้งาน เครือข่ายคอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศอย่างปลอดภัยของ กปภ. และสอดคล้องกับระดับความเสี่ยง ของข้อมูลตามชั้นของข้อมูล โดยมีข้อกำหนดในการใช้งาน AI ดังนี้

๕.๑ ไม่นำข้อมูลนี้อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของระบบ (เช่น รหัสผ่าน ข้อมูล API Key รายละเอียดการตั้งค่าของระบบ เป็นต้น) ไปใช้งานร่วมกับแอปพลิเคชันหรือบริการ AI

๕.๒ ไม่นำซอร์สโค้ดที่สร้างโดย AI มาใช้งาน โดยไม่พิจารณาถึงความถูกต้อง และการตรวจสอบข้อเท็จจริง

๕.๓ หากพบเหตุการณ์ละเมิดความมั่นคงปลอดภัยที่เกิดจากการใช้งาน AI ผู้ใช้งาน ต้องแจ้งให้ผู้บริหารตามสายบังคับบัญชาทราบ และปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Procedure) เกี่ยวกับการบริหารจัดการเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยโดยทันที

๖. การลดหรือหลีกเลี่ยงการเกิดอคติ (Bias) และการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคล โดยมีข้อกำหนดในการใช้งาน AI ดังนี้

๖.๑ ต้องตรวจสอบเนื้อหาที่สร้างโดย AI ก่อนนำไปใช้งานหรือเผยแพร่ต่อสาธารณะ เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงการเกิดอคติหรือการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

๖.๒ ในกรณีที่ใช้แอปพลิเคชันหรือบริการ AI สำหรับการดำเนินงานที่อาจกระทบต่อสิทธิ ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยตรง ผู้ใช้งานจะต้องใช้ความระมัดระวังเท่าที่จะต้องใช้ และสมควรจะต้องใช้ สำหรับการดำเนินการดังกล่าว

๗. ผู้บริหารและพนักงานที่ใช้งาน AI จึงต้องมีความระมัดระวังไม่ให้เกิดการ ละเมิดลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า หรือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ

๘. กำหนดให้มีการติดตามและบริหารจัดการประเด็นปัญหาด้าน AI ด้วยกระบวนการ ที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ กปภ.

๙. ให้มี...

๙. ให้มีการสื่อสารเสริมสร้างความตระหนักรู้ด้านการใช้ AI ให้กับพนักงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

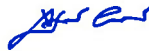
๑๐. ให้มีการพัฒนาองค์ความรู้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้งาน การกำกับดูแลการประยุกต์ใช้ AI ให้เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ

๑๑. ให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายฯ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลระบบสารสนเทศ ของ กปภ. ทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

๑๒. ให้มีการทบทวนนโยบายการกำกับดูแลการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance) อย่างน้อยปีละครั้ง หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้มั่นใจว่านโยบายมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการทำงานขององค์กร

ทั้งนี้ นโยบายมีผลบังคับใช้กับ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างทุกคน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘



(นายจักรพงษ์ คำจันทร์)

ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค